

datum: 4 maart 2024

Het grote regiospel: handleiding

1. Wat?

Een politicus, een burger, een algemeen directeur van een lokaal bestuur en een directeur van een intergemeentelijke vereniging gaan samen aan de slag om een maatschappelijke uitdaging op regioniveau aan te pakken. Elk hebben ze eigen troeven. De politicus heeft overtuigingskracht, de burger kan voor draagvlak zorgen en de algemeen directeurs kunnen vanuit hun organisatie expertise en middelen inzetten. Al deze troeven zullen nodig zijn om het regionale project tot een goed einde te brengen. Bedoeling is niet om van elkaar te winnen maar om samen de eindmeet te halen. Dan alleen is de samenwerking geslaagd! Het gaat niet er niet om dat één individuele speler wint. Het regioproject is pas geslaagd als iedereen (binnen de tijd) over de meet is. Het is de groep die wint of verliest.

Het grote regiospel heeft de vorm van een ganzenbord. Bedoeling is dat de deelnemers door het spelen een idee krijgen over wat een regionaal project is en het belang van samenwerking.

2. Opstelling

In de zaal staan maximaal zeven tafels met op elke tafel een ganzenbord (afhankelijk van het aantal inschrijvingen per sessie).

Elke bord heeft een andere maatschappelijke uitdaging. Spelers kunnen kiezen bij welke uitdaging ze aansluiten:

- Herbestemming kerken
- Dementievriendelijke regio
- Vrachtwagenparkeren
- Sportinfrastructuur
- Kinderopvang
- Lokale energiegemeenschappen
- Smart region

Per tafel kunnen vier spelers deelnemen. Aan elke tafel is een moderator voorzien. Spelers kunnen wel kiezen voor welke maatschappelijke uitdaging ze gaan, ze weten op voorhand niet welke rol ze in het spel zullen krijgen (politicus, burger, algemeen directeur van een lokaal bestuur of directeur van een intergemeentelijke vereniging).

3. Elementen

Per tafel hebben we

- Een ganzenbord
- Een bordje met de uitdaging
- Vier enveloppes met poppetje en troeven: voor elke speler een enveloppe
- Een stapeltje kenniskaarten (laat ze op volgorde)
- Een stapeltje gebeurteniskaarten (laat ze op volgorde)
- Een stapeltje extra troeven die de moderator achter de hand houdt

4. Enveloppes

Er zijn vier enveloppes, eentje per rol.

In elke enveloppe zit

- een poppetje dat als pion dienst doet.
- Een welkomstbriefje
- De troefkaartjes die bij de rol horen

Voorbeeld van een welkomstbriefje:

*Proficiat! Je bent een **burger** en neemt deel aan het grote regiospel!*

Samen met andere actoren pak je een regionale uitdaging aan.

*Als burger beschik je over specifieke troeven: **DRAAGVLAK** en **EXPERTISE** (zie de apart bijgeleverde kaartjes).*

Maak er gebruik van!

Maar maak ook gebruik van de troeven die andere actoren hebben.

Je zult ze alle nodig hebben om het spel tot een goed einde te brengen.

In elke enveloppe zitten enkele troefkaartjes, passend bij de rol:

- Politicus: 3 troeven overtuigingskracht
- Algemeen directeur: 2 troeven lokale middelen (geld en/of personeelsinzet), 1 troef expertise
- Intergemeentelijke vereniging: 1 troef intergemeentelijke middelen (geld en/of personeelsinzet), 2 troef expertise
- Burger/Middenveld: 2 troeven draagvlak, 1 troef expertise

5. Je rol als moderator

Als moderator zorg je voor het goede verloop van het spel

- Verlies je niet in een lange uitleg vooraf maar start zo snel mogelijk met het spel.
- Je bepaalt of het antwoord op de kenniskaarten juist is of niet (aan de hand van bijlage 1). Stimuleer de bijdrage van iedereen, ook bij het beantwoorden van de

vragen op de kenniskaarten. Stel zo nodig de vraag "Wat denkt de rest?". Help nu en dan de spelers gerust op weg met een tip, indien dat het vlotte spelverloop bevordert.

- Je bent "bank" voor de troefkaartjes (ontvangen en uitreiken van troeven, zoals beschreven op de gebeurteniskaarten)
- Hou rekening met: het spel is geen doel op zich maar wil de uitwisseling tussen deelnemers bevorderen.
- Na afloop van het spel in de eerste twee rondes maak je de enveloppes opnieuw klaar voor de volgende ronde. Poppetje erin, welkomstbriefje, gepaste troefkaartjes.

6. Kenniskaarten

Zoals in een ganzenbord krijgt elke speler om beurt de kans om de dobbelsteen te gooien en zijn/haar poppetje te verplaatsen. Maar voor je als speler mag gooien, moet je eerst een kenniskaart trekken. Elke speler leest de kennisvraag luidop voor. Het is de bedoeling dat de groep samen een antwoord formuleert. De kennisvragen gaan ongeveer van gemakkelijk in het begin van het spel naar steeds moeilijker. Als de groep tot een juist antwoord komt mag de speler in kwestie de teerling gooien en de pion verzetten. Jij beschikt als moderator over de oplossingen (zie bijlage 2) en bepaalt dus of het antwoord juist is.

7. Verzetten van een pion

De pion kan terechtkomen op 3 soorten vakjes. Er zijn drie mogelijkheden:

1/ Een vakje waarop niets wordt staat aangeduid. Dan blijft de pion staan.

2/ Een vakje waarop een bepaalde gebeurtenis beschreven staat. Deze gebeurtenis kan een voor- of nadeel opleveren voor de speler in kwestie of voor de hele groep.

3/ Een vakje waarop het teken van de **gebeurteniskaarten** staat. In dat geval trekt de speler een gebeurtenis kaart (overzicht gebeurteniskaarten, zie bijlage). De gebeurteniskaarten vragen vaak om één of meerdere troeven in te zetten. Het is best mogelijk dat een troef wordt gevraagd die de speler in kwestie zelf niet heeft, dan is het de bedoeling dat andere spelers de gevraagde troef inzetten. Nadat de opdracht op de gebeurteniskaart is uitgevoerd mag de speler die de kaart trok een vakje vooruit zetten.

8. Veelgestelde vragen

Help! De kenniskaarten zijn op. Wat nu!

Er zijn zestig kenniskaarten. We denken dat dit volstaat. Mocht je toch door het stapeltje heen geraken, dan hebben de deelnemers voldoende kennis opgedaan. Voortaan mogen ze de dobbelsteen gooien zonder een kenniskaart te nemen.

Help! Alle deelnemers hebben de eindmeet bereikt, de groep is “geslaagd” maar er is nog tijd over. Wat nu!

Laat de deelnemers reflecteren over het spel en over regiovorming in het algemeen.

Mogelijke richtvragen zijn:

- Zijn er behalve de troeven die jullie meekregen ook nog andere factoren die cruciaal zijn om een regionaal samenwerkingsproject te doen slagen?
- Zijn er nog andere gebeurtenissen dan deze die jullie in het spel tegenkwamen die een regionaal samenwerkingsproject kunnen versnellen of vertragen?
- Welke regioprojecten zijn bij jullie lopende, staan op stapel of zou je zelf graag van de grond zien komen?
- ...

Help! De gebeurteniskaarten zijn op. Wat nu?

Begin gewoon weer van vooraf aan met het stapeltje.

Bijlage 1: overzicht gebeurteniskaarten

1. Een actiecomité kaart het probleem al een tijdje aan. Er is duidelijk draagvlak is om het probleem aan te pakken. Je ontvangt één draagvlaktroef.
2. De burgemeester/schepen moet zijn collega's/politici overtuigen dat dit probleem regionaal moet worden aangepakt. Gebruik je overtuigingskracht (1 troef)
3. Niet iedereen is overtuigd: burgemeesters en AD's op één lijn krijgen. Gebruik 1 troef overtuigingskracht en 1 troef expertise.
4. Er gebeurt iets in de regio dat triggert (bijvoorbeeld een persoon met dementie verdwaalt en verongelukt, er wordt ingebroken in een niet meer gebruikte kerk en erfgoed blijkt gestolen) Lever 1 troef draagvlak in. Het levert 1 troef overtuigingskracht op.
5. Subsidievoorstel indienen... Gebruik 1 troef expertise en 1 troef middelen.
6. Een eerste succesje! Levert extra draagkracht en overtuiging op.
7. Probeer een middenveld organisatie mee aan boord te krijgen, gebruik een troef overtuigingskracht.
8. Subsidie wordt toegekend (dat zorgt voor extra draagvlak, 1 troef) en extra middelen (3 troeven)
9. Jullie vinden na een moeizame sollicitatieprocedure een uitstekende projectleider. Dit levert 2 troeven expertise op.
10. Er blijkt dat de regeling die jullie uiteindelijk hebben uitgewerkt botst op federale/Vlaamse drempels. Dubbele inzet overtuigingskracht (2 troeven) en expertise (1 troef) nodig! Heb je geen expertisetroef meer? Spreek je budget aan om extra expertise in te zetten (kopen op de markt of extra inzet intergemeentelijke vereniging). Heb je geen troef overtuigingskracht meer? Spreek je draagvlak aan om iedereen toch te overtuigen. Je moet wel 2 draagvlaktroeven inleveren!
11. Er komt een nieuwe schepen aan boord die laaiend enthousiast is over het project. Dit levert 1 troef overtuigingskracht op.
12. Tijdens een publieksmoment wordt het plan verduidelijkt. Het actiecomité vindt het een goed begin maar zegt dat alles te traag gaat. Je krijgt 1 draagvlaktroef.
13. Er ontstaat discussie tussen de lokale besturen over de verdeelsleutel die moet worden toegepast als het traject verderloopt na de subsidieperiode. Gebruik je

- expertise (1 troefkaart) en je overtuigingskracht (1 troef) om tot een consensu te komen. Heb je geen expertisetroef meer? Spreek je budget aan om extra expertise in te zetten (kopen op de markt of extra inzet intergemeentelijke vereniging).
14. Het plan wordt voorgelegd aan alle gemeenteraden. Bij oppositieleden is er veel wantrouwen. Lever 1 draagvlaktroef in.
15. De berichten in de media zijn vooral positief. Dit levert 1 draagvlaktroef op.

Bijlage 2 overzicht kenniskaarten

1	Hoeveel referentieregio's zijn er in Vlaanderen? A)13 B)15 C) 17	B	zie het kaartje van de referentieregio's
2	Hoeveel referentieregio's grenzen aan Frankrijk? A) 1 B)2 C) 3	2	Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen
3	Hoeveel referentieregio's grenzen aan Nederland? A)5 B)6 C)7	6	Limburg, Regio Antwerpen, Regio Brugge, Waasland, Regio Gent, Kempen
4	Samenaankoop van IT... kan enkel binnen de referentieregio. Juist of fout?	Fout	Samenaankoop kan sowieso over de referentieregio grenzen.
5	Crematoria moeten tegen uiterlijk 2031 regioconform zijn. Juist of fout?	Fout	Crematoria zijn niet gebonden aan de regioconformiteit. Het werkingsgebied van de meeste crematoria is groter dan één referentieregio.
6	Welke regio ligt in meerdere provincies?	Waasland	De gemeente Zwijndrecht ligt in de provincie Antwerpen maar behoort tot de referentieregio Waasland
7	Gemeenten uit verschillende regio's mogen ook na 2025 gezamenlijk een Europees project indienen. Juist of fout?	Juist	Europese samenwerkingsprojecten zijn niet geïmpacteerd door het regiodecreet.
8	Het regiodecreet verplicht elke regio om tegen 2025 een burgemeestersoverleg hebben. Juist of fout?	Fout	Volgens het regiodecreet is het niet verplicht om een burgemeestersoverleg in de regio te hebben.
9	De regiowerking moet minstens 2 keer per jaar in de gemeenteraad besproken worden. Juist of fout?	Juist	Dit is verplicht volgens het regiodecreet

10	Vlaanderen telt 20 hulpverleningszones. Juist of fout?	Juist	
11	Een burgemeestersoverleg mag uit maximaal 15 leden bestaan. Juist of fout?	Fout	Het regiodecreet bevat geen bepalingen over de samenstelling of werking van een burgemeestersoverleg.
12	Fusies kunnen vanaf 2025 enkel plaatsvinden tussen gemeenten in dezelfde regio. Juist of fout?	Fout	Fusies kunnen zowel provinciegrensoverschrijdend als referentieregio-grensoverschrijdend zijn.
13	Welke aangekondigde fusies zijn referentieregio-overschrijdend?	Geen enkele	zie de tabel met de aangekondigde fusies
14	Een samenwerkingsverband wordt supraregionaal genoemd zodra het gemeenten uit meer dan één regio in zijn werkingsgebied heeft. Juist of fout?	Fout	Een samenwerkingsverband is enkel supraregionaal als het minstens 90% van de gemeenten bevat uit elk van de regio's binnen zijn werkingsgebied.
15	Afvalintercommunales moeten uiterlijk 31/12/2036 regioconform zijn. Juist of fout?	Juist	
16	Burgemeesters kunnen ook niet-burgemeesters uitnodigen om deel te nemen aan het burgemeestersoverleg. Juist of fout?	Juist	
17	Bij een volgende erkenningsronde moeten energiehuisen regioconform zijn. Juist of fout?	Juist	
18	Hoeveel referentieregio's tellen meer dan 15 gemeenten? A)5 B)8 C)12	B	Halle-Vilvoorde, Kempen, Limburg, Midwest, Oost-Brabant, Regio Antwerpen, Regio Gent, Westhoek
19	Moet Fluvius zich ook aanpassen aan de referentieregio's?	Nee	Regiodecreet artikel 4
20	De regiowerking moet maandelijks in het college van burgemeester en schepenen besproken worden. Juist of fout?	Juist	Regiodecreet artikel 8

21	Waar valt de grens van de referentieregio samen met de grens van de provincie?	Limburg	
22	In welke 3 referentieregio's ligt géén centrumstad?	Westhoek, Vlaamse Ardennen, Halle- Vilvoorde	
23	Welke referentieregio heeft procentueel het meeste 0 tem 3 jarigen? A) Regio Antwerpen B) Limburg C) Rivierenland	A) Regio Antwerpen	
24	Welke referentieregio telt twee centrumsteden?	Limburg	Hasselt en Genk
25	In welke referentieregio is de bebouwingsgraad het kleinst?	Westhoek	
26	In welke referentieregio is de fractie restaanval per inwoner het kleinst? A) Waasland B) Halle-Vilvoorde C) Kempen	C) Kempen	Bron: Gemeente- en Stadsmonitor
27	Welzijnsverenigingen moeten uiterlijk 31/12/2031 regioconform zijn. Juist of fout?	Fout	Welzijnsverenigingen moet zich niet regioconform maken.
28	De regio Oostende veranderde door het regiodecreet officieel van naam. Hoe luidt de nieuwe naam?	Middenkust	
29	Toeristische samenwerkingsverbanden zijn gevat door de regioafbakeningen in het regiodecreet. Juist of fout?	Fout	
30	Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor woonbeleid moeten bij een volgende erkenningsronde regioconform zijn. Juist of fout?	Juist	
31	Welke referentieregio heeft procentueel het grootste aandeel beroepsactieve bevolking? A) Vlaamse Ardennen B) Regio Brugge C) Midwest	C) Midwest	Bron: Gemeente- en Stadsmonitor

32	Om als burgemeestersoverleg erkend te worden moet men vanaf 2025 een aanvraag indienen bij het Agentschap Binnenlands Bestuur. Juist of fout?	Fout	Het regiodecreet bevat geen bepalingen over de samenstelling of werking van een burgemeestersoverleg.
33	Hoeveel woonmaatschappijen telt Vlaanderen? A) 22 B)32 C)42	C) 42	
34	Een aanvraag om als intergemeentelijke vereniging af te wijken van de regiogrenzen moet worden ingediend bij a) de gouverneur b) het Agentschap Binnenlands Bestuur	Agentschap Binnenlands Bestuur	
35	De Vlaamse Regering neemt binnen de zes maand na een afwijkingsaanvraag een besluit. Juist of fout?	Fout	De Vlaamse regering heeft slechts 90 kalenderdagen om te beslissen, dus ongeveer 3 maanden.
36	Interlokale verenigingen moeten uiterlijk 31/12/2031 regioconform zijn. Juist of fout?	Fout	Enkel intergemeentelijke verenigingen met rechtspersoon (projectverenigingen, dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen moeten regioconform worden)
37	Intergemeentelijke erfgoeddiensten moeten vanaf 2025 regioconform zijn. Juist of fout?	Fout	Intergemeentelijke erfgoeddiensten moeten tegen de volgende ronde regioconform zijn, dat is vanaf 2027.
38	Hoeveel referentieregio's grenzen aan de kust?	Drie	zie het kaartje van de referentieregio's
39	Welke referentieregio kent het grootste aantal inwoners? A) Regio Gent B) Limburg C) Regio Antwerpen	C) Regio Antwerpen	Bron: Gemeente- en Stadsmonitor
40	De Avansa's (sociaal-cultureel volwassenenwerk) moeten tegen 1/1/2026 regioconform zijn. Juist of fout?	Juist	
41	Om zichzelf subregio te mogen noemen moeten de betrokken gemeenten een aanvraag indienen bij het Agentschap Binnenlands Bestuur	Fout	Er is in het regiodecreet niets terug te vinden over subregio's (ook niet over Limburgse subregio's)

42	Vlaanderen kent momenteel evenveel Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) als referentieregio's. Juist of fout?	Fout	Er zijn 10 CAW's en 15 referentieregio's, CAW Oost-Vlaanderen is supraregionaal
43	Vlaanderen telt momenteel 50 eerstelijnszones. Juist of fout?	Fout	Het zijn er 60
44	Door welke referentieregio's liep het parcours van de wielervedstrijd Ronde van Vlaanderen op 2 april 2023?	Regio Brugge - Regio Gent - Midwest - Zuid-West-Vlaanderen - Vlaamse Ardennen	zie het kaartje van de referentieregio's
45	Het beleid dat relevant is voor de referentieregio wordt beslist door het burgemeestersoverleg	Fout	Het burgemeestersoverleg kan geen beslissingen nemen, de beslissingen blijven steeds bij de lokale besturen zelf of een ander overheidsniveau (Vlaams, provinciaal, federaal...)
46	Als de Vlaamse regering een uitzondering toestond qua regioconformiteit voor de woonmaatschappij, heeft dit ook consequenties voor andere uitzonderingsaanvragen, bijvoorbeeld eerstelijnszones. Juist of fout?	Fout	Elke afwijkingsaanvraag wordt apart bekeken.
47	Een bus van De Lijn zal nooit een grens van een referentieregio overschrijden. Juist of fout?	Fout	Een bus wordt niet tegengehouden aan de regiogrens ;)
48	Alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten opschalen naar de schaal van de referentieregio's	Fout	Samenwerkingsverbanden die zich binnen een regio bevinden zijn sowieso regioconform.
49	De hulpverleningszones moeten tegen 2031 regioconform zijn. Juist of fout?	Fout	Over federale afbakeningen en samenwerkingen wordt in het regiodecreet niets gezegd.
50	Een nieuw intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoon moet vanaf nu	Juist	Zo is het bepaald in het regiodecreet.

	dadelijk regioconform moeten zijn. Juist of fout?		
51	Alle subsidiestromen van de betrokken sectoren zullen aan de referentieregio worden uitbetaald aan de referentieregio. Juist of fout?	Fout	De referentieregio is geen rechtspersoon en heeft dus ook geen bankrekening.
52	De Vlaamse overheid subsidieert vanaf 2025 de werking van een burgemeestersoverleg. Juist of fout?	Fout	Er is momenteel geen financiële ondersteuning van het burgemeestersoverleg voorzien.
53	In welke referentieregio is het burgemeestersoverleg al het langst actief? A) Westhoek B) Limburg C) Zuid-West-Vlaanderen	C) Zuid-West-Vlaanderen	De "burgemeestersconferentie" in Zuid-West-Vlaanderen bestaat sinds 1960
54	De eerstelijnszones vallen samen met de subregio's. Juist of fout?	Fout	In de meeste referentieregio's is geen sprake van subregio's. In regio Kempen heeft men een opdeling in subregio's gedaan, maar ook daar vallen de eerstelijnszones niet samen met de subregio's.
55	De Vlaamse overheid is vertegenwoordigd in de referentieregio. Juist of fout?	Fout	Er is geen vertegenwoordiging of aanspreekpunt van de Vlaamse overheid voorzien.
56	Burgers moeten volgens het regiodecreet geloot worden in de verschillende gemeenten van de referentieregio als panel bij een regioproject. Juist of fout?	Fout	Er is niets wettelijk bepaald over burgerparticipatie in het regiodecreet. Regio's bepalen zelf hoe ze dit willen oppakken.
57	Twee maal per jaar wordt de regiowerking geagendeerd op de gemeenteraad. Juist of fout?	Juist	Zie het regiodecreet.
58	Welke referentieregio telt het minst aantal gemeenten?	Middenkust	zie het kaartje van de referentieregio's
59	De minister van Binnenlands Bestuur roept eenmaal per jaar de Voorzitters der Burgemeestersoverleggen bij elkaar. Juist of fout?	Fout	Daarover is niets bepaald in het regiodecreet.